

Informatiebrief Raad

Onderwerp : Uitkomsten meicirculaire 2024
 Zaaknummer : 536952
 Behandelaar : Diana Molendijk - van Rosmalen
 Status : Openbaar

Geachte raad,

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

De meicirculaire 2024 is op 27 mei 2023 verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de actualisatie van het accres op basis van de Voorjaarsnota 2024.

In deze brief brengen wij u op de hoogte van de inhoud hiervan, zodat u deze kunt meenemen bij uw behandeling van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Hieronder ziet u de Algemene Uitkering (AU) vanaf 2024 ten opzichte van de laatste doorrekening (decembercirculaire 2023). De doorrekening heeft geleid tot de onderstaande bedragen.

Gemeentefonds (in €: +=voordeel/ -=nadeel))	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Volgens decembercirculaire 2023	48.172.000	50.080.000	47.332.000	48.886.000	50.094.000	
Volgens meicirculaire 2024	49.005.000	49.821.000	47.913.000	49.282.000	50.495.000	51.864.000*
Verschil	833.000	-259.000	581.000	396.000	401.000	

* 2029, start nieuw begrotingsjaar

Globaal gezien kunnen we concluderen dat de meicirculaire 2024 een gering dempend effect heeft op de nadelen in de meerjarenbegroting 2025-2028.

Een uiteenzetting van het accres en een nadere technische analyse kunt u hieronder vinden. Daarnaast wordt het verloop van de Algemene uitkering met de ravijnperiode nader toegelicht.

Accres

Met de voorjaarsnota 2024 is de indexatie van de algemene uitkering om 2 redenen aangepast.

- Ten eerste heeft de reguliere verwerking van nieuwe ramingen uit het Centraal Economisch Plan 2024 plaatsgevonden. De mutaties in het accres als gevolg van de actualisatie van het accres van stand Miljoenennota 2024 naar stand Voorjaarsnota 2024 (CEP24). Dit betreft vooral mutaties voor het opvangen van prijsontwikkelingen, waaronder ook die van de lonen.
- Ten tweede zijn tijdens de besluitvorming over de voorjaarsnota van het rijk afspraken gemaakt, waardoor de methode waarmee de algemene uitkering jaarlijks wordt geïndexeerd, vervroegd is gewijzigd. Hierdoor zijn zowel de prijsaccresen als de volume-accresen gewijzigd. Tot 2024 was de systematiek 'trap-op trap-af', waarbij uitgaven van de decentrale overheden gelijke trend hielden met uitgaven van de rijksoverheid. Vanaf 2024 is het uitgangspunt dat het gemeentefonds (meerjarig) de ontwikkeling van het nominaal BBP (Bruto Binnenlands Product) volgen.

Met de besluitvorming voor de Voorjaarsnota 2024 is dus afgesproken om de algemene uitkering al vanaf 2024 jaarlijks te indexeren met de nieuwe bbp-systematiek.

Met die systematiek wordt het volume-accres gebaseerd op de gemiddelde volume-ontwikkeling van het bruto binnenlands product in de achterliggende 8 jaar en wordt het prijsaccres gebaseerd op de ontwikkeling van het prijspeil van het bruto binnenlands product in het lopende jaar.

Door het vervroegen van de bbp-indexatie zijn er meerdere mutaties met betrekking tot het accres.

Ook is afgesproken dat de oploop van de opschalingskorting komt vervallen. Daarmee verbeterd de financiële ruimte van Beuningen per 2026 structureel met +/- € 775.000.

Gemeentefonds	2024	2025	2026	2027	2028
(in € 1000 +=voordeel/ -=nadeel)					
Volume accres (8-jaars historisch gem bbp)	-349	-489	932	922	926
LPO accres (prijs bbp lopende jaar)	-599	-1373	-1612	-1675	-1611
Schrappen oploop opschalingskorting			774	767	762
Incidentele compensatie	836	751	155	124	97
Subtotaal	-112	-1111	249	138	174

Volume accres

Het accres op basis van de oude ‘trap-op trap-af’-systematiek is vanuit historisch perspectief, relatief hoog. Door de accres-tranches vanaf 2024 te baseren op het bbp met 8-jaars historie, valt het volumeaccres voor de jaren 2024 en 2025 lager uit dan op basis van de ‘trap-op trap-af’ systematiek.

LPO accres

De accresen voor de loon- en prijsontwikkeling (LPO accres) zijn bijgewerkt voor de periode 2024 tot en met 2028. Deze zijn nu bepaald op basis van prijs bruto binnenlands product (pbbp). Dit accres moet prijsstijgingen van de inkoop opvangen en het deel van het stijgen van de lonen voor koopkrachtbehoud, onder andere door inflatie. De kosten stijgen sneller dan de groei van de Nederlandse economie. De negatieve bijstelling van 1.6 miljoen structureel schiet dus ruimschoots tekort om de groei van de uitgaven die gemeente Beuningen heeft op te vangen.

Dit heeft grote invloed op de lopende begroting van de gemeente.

Incidentele compensatie

Om die redenen heeft het rijk besloten de impact hiervan voor 2024 zo goed als volledig en voor 2025 deels te dempen door middel van een incidentele compensatie. Ook voor 2026 tot en met 2029 vindt incidentele compensatie plaats.

Technische analyse

Gemeentefonds (in € 1000 +=voordeel/=-nadeel))	2024	2025	2026	2027	2028
Subtotaal	-112	-1111	249	138	174
Afrekening ruimte onder BCP-plafond 2023	247				
Hoeveelheidsverschillen	-120	-98	-24	-157	-176
Ontwikkeling uitkeringsbasis	383	279	336	336	336
Dienstverlening aanpak armoede en schulden	40	43	43	44	46
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	36	38	37	38	39
Vrijval reservering compensatieregeling Voogdij 18+		40	38	40	41
Compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg	-34				
Besparingsverlies Jeugd		616			
Uitvoeringskosten omgevingswet (DU)	118				
WOZ-waarde mutaties	-10	-120	-120	-120	-120
Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven		-156	-156	-156	-156
Participatie (IU)	282	165	155	203	189
Overige ontwikkelingen	3	45	23	30	28
Vershil	833	-259	581	396	401

2024

De definitieve afrekening, ruimte onder BCF-plafond over 2023, is toegevoegd aan de algemene uitkering 2024. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds.

De financiële vermindering in hoeveelheidsverschillen is mede te verklaren door de afname van het aantal kernen van de gemeente Beuningen. Tot en met 2023 had de gemeente Beuningen 6 kernen. Vanaf 2024 is dit teruggebracht naar 5 kernen. Bij de landelijke herberekening is bepaald dat het aantal hoofdadressen van een bepaald gebied is verminderd waardoor gemeente Beuningen 1 kern minder heeft.

De uitkeringsbasis wordt berekend door de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van een set van verdeelmaatstaven met de bijbehorende gewichten. De bedragen per maatstaf, zijn ten opzichte van de laatste doorrekening (decembercirculaire) gestegen.

Daarnaast ontvangen we voor 2024 een decentralisatie uitkering (DU) zodat de gemeente voldoet aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Tevens is de integratie uitkering (IU) Participatie verhoogd voor financiële uitdagingen die gemeente ervaren rondom de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven en voor de verhoging begeleidingsmiddelen van beschut werk.

2025 en verder

De uitkeringsfactor is voor alle gemeenten in Nederland gelijk. Deze uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar en is gestegen ten opzichte van de decembercirculaire 2023. De stijging wordt veroorzaakt door de actualisatie van het volume van meerder maatstaven.

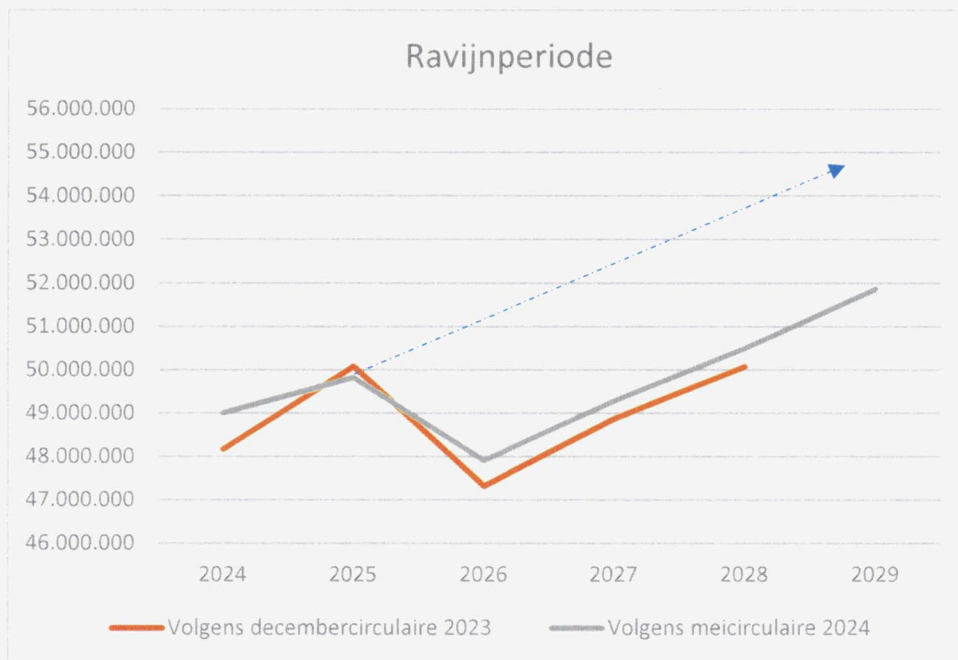
In het coalitieakkoord Rutte IV was een aanvullende besparing in het kader van Jeugdzorg opgenomen. De geraamde besparing in 2025 kan nog niet gerealiseerd worden omdat het rijk deze maatregelen die tot besparing moet leiden, nog niet heeft gerealiseerd. Om die reden wordt in 2025 incidenteel het bedrag van € 616.000 voor Beuningen toegevoegd aan de algemene uitkering.

De verdeelmaatstaf WOZ-waarde woningen en niet woning is geactualiseerd op basis van de laatst bekende gegevens. Voor 2025 en verder is de verwachte waardeontwikkeling hoger dan de laatste doorrekening.

Het is beleid om het effect van de marktontwikkelingen te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven van de verdeelmaatstaf OZB. De correctie is op nationaal niveau en heeft voor Beuningen een negatief effect van € 156.000 structureel.

Ravijnperiode

Het jaar 2026 staat bij gemeenten te boek als het jaar van het financieel ravijn. Deze korting op het gemeentefonds betreft structureel geld en werkt tot in lengte van jaren door. Bij elkaar opgeteld gaat het nu afgerond om 2,5 miljard mede doordat de opschalingskorting is teruggedraaid. Voor Beuningen betekent dit ongeveer 2,5 miljoen. Schematisch ziet de ravijnperiode er als volgt uit.

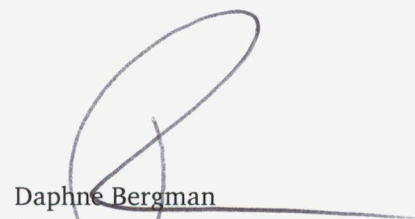
Er ontstaat dus een fors structureel gat in de begroting van Beuningen. Bij de gemeente Beuningen zijn er stijgende uitgaven zoals voor de jeugdzorg. De verantwoordelijkheden en taken van gemeente nemen toe, terwijl de beschikbare financiële middelen afnemen dan wel achterblijven, wat resulteert in een onevenwichtige balans. Met de blauwe stippelpijn is de ontwikkeling zichtbaar gemaakt indien de rijksbijdrage aan gemeente in overeenstemming blijft met de economische situatie dus de veranderingen in het gemeentefonds niet plaats zouden vinden.

Er moet dus goed gekeken worden hoe de beschikbare middelen geprioriteerd moeten worden en hoe deze verdeeld moeten gaan worden over de verschillende reguliere uitvoeringstaken.

We zien een perspectiefnota 2024-2028 die onder druk staat. We gaan zware tijden tegemoet. Dit betekent, met de kennis van nu, dat de integrale (financiële) afweging bij de behandeling van de programmabegroting opnieuw een zeer belangrijk aandachtspunt is.

Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester